

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 71.256 van 28 januari 1998
in de zaak A. 68.287/X-6570.**

In zake : 1. de v.z.w. Restauratie Integratie MECHELEN (R.I.M.),
2. Ivo DE HAES,
3. Bart DEWINT,
die woonplaats kiezen bij
Advocaat E. VAN der MUSSELE en
Y. VANDEN BOSCH,
kantoor houdende te 2018 ANTWERPEN,
Justitiestraat 18 A

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door :
1. de Vlaamse minister van Ruimtelijke
Ordering,
die woonplaats kiest bij
Advocaat H. SEBREGHTS,
kantoor houdende te 2018 ANTWERPEN,
Mechelsesteenweg 33,
2. de Vlaamse minister van Cultuur, Welzijn
en Gezin,
die woonplaats kiest bij
Advocaat B. STAELENS,
kantoor houdende te 8000 BRUGGE,
Bevrijdingslaan 4, bus 1.

tussenkomen partij :

de Metropolitane Kerkfabriek SINT-RUMOLDUS,
die woonplaats kiest bij
Advocaat J. WUYTS,
kantoor houdende te MECHELEN,
Lange Schipstraat 22.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de
v.z.w. Restauratie Integratie MECHELEN (R.I.M.), Ivo
DE HAES en Bart DEWINT op 29 maart 1996 hebben ingediend
om de vernietiging te vorderen van :

1. de op 24 augustus 1995 door de Vlaamse minister van
Cultuur, Gezin en Welzijn verleende machtiging tot
het afbreken van de gebouwen Wollemarkt 17-19-21 te

- Mechelen en het oprichten van een dekenij en appartementen op dezelfde plaats en van
2. het besluit van de gemachtigde ambtenaar van 6 februari 1996 waarbij aan de Metropolitane Kerkfabriek van de Heilige Rumoldus de bouwvergunning wordt verleend voor het oprichten van een "dekenij met appartementen" na afbraak van bestaande gebouwen aan de Wollemarkt 17-19-21 te Mechelen;

Gelet op het arrest nr. 60.594 van 28 juni 1996 waarbij de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden besluiten wordt bevolen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur J. CLEMENT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de tweede verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 17 november 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 17 december 1997;

Gehoord het verslag van Staatsraad D. MOONS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat E. VAN der MUSSELE, die verschijnt voor de verzoekende partijen, van Advocaat H. SEBREGHTS, die verschijnt voor de eerste verwerende partij, en van Advocaat B. STAELENS, die verschijnt voor de tweede verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur J. CLEMENT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de Minister van Ruimtelijke Ordening opwerpt dat het beroep, inzoverre het de eerste bestreden beslissing betreft, onontvankelijk verklaard dient te worden wegens laattijdigheid; dat de exceptie wordt gestaafd als volgt :

"Voornoemde machtiging dd. 24 augustus 1995 hoeft niet betekend of bekendgemaakt te worden. Derhalve gaat de termijn van zestig dagen in vanaf het ogenblik dat verzoekende partijen kennis hebben gekregen van de bestreden beslissing. Het is niet duidelijk sinds wanneer verzoekende partijen kennis hebben van de kwestieuze machtiging. Het behoort hen het bewijs te leveren dat ze slechts binnen de 60 dagen van hun annulatievordering kennis hebben gekregen. Dat bewijs wordt niet bijgebracht. In alle redelijkheid mag echter wel aangenomen worden dat zij uiterlijk in de loop van de maand september 1995 kennis hebben gekregen van voornoemde machtiging, gezien men aan de zijde van verzoekende partijen de behandeling van het betreffende dossier met argusogen gadesloeg en op de voet volgde. Bovendien had men ook duidelijk contacten met de overheid, gelet op de vertegenwoordiging van drie leden van eerste verzoekende partij in de Stedelijke Commissie voor Monumentenzorg";

Overwegende dat de eerste bestreden beslissing noch bekendgemaakt, noch aan derden diende te worden betekend; dat voor derden belanghebbenden de in artikel 4 van de procedureregeling gestelde termijn van zestig dagen derhalve is ingegaan op de dag waarop zij van de eerste bestreden beslissing kennis hebben gekregen; dat uit het dossier niet blijkt dat de verzoekende partijen meer dan 60 dagen vóór het instellen van de vordering kennis hadden van de bestreden machtiging; dat, in tegenstelling tot wat de verwerende partij beweert, het zaak is van de partij die beweert dat het beroep te laat is ingesteld daarvan het bewijs te leveren; dat de exceptie van onontvankelijkheid niet gegrond is;

Overwegende dat de Vlaamse minister van Cultuur, Welzijn en Gezin opwerpt dat de eerste bestreden beslissing een louter advies is, dat voorbereidende handelingen, zoals adviezen of voorstellen, slechts voor vernietiging vatbare handelingen zijn in de mate dat ze de tot beslissen bevoegde overheid binden of beperken in haar beoordelingsvrijheid, dat de eerste bestreden beslissing geen bindend advies is, dat het advies van de Minister bevoegd voor monumenten of diens gemachtigde slechts bindend is indien het ongunstig is of bepaalde voorwaarden oplegt, dat de eerste bestreden beslissing onverdeeld gunstig is zonder voorwaarden, dat de beslissing niet voor vernietiging vatbaar is;

Overwegende dat de huizen Wollemarkt nrs. 17, 19 en 21 behoren tot het stadsgezicht dat bij besluit van de Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming van 19 mei 1995, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, werd beschermd wegens zijn historische waarde; dat de afbraak van de huizen Wollemarkt nrs. 17, 19 en 21 bij de bestreden beslissingen wordt toegelaten; dat de eerste bestreden beslissing de machtiging tot afbraak verleent; dat deze beslissing luidt als volgt :

"Machtiging tot het uitvoeren van werken
Aanvrager : Kerkfabriek H. RUMOLDUS
Voor de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn
De gemachtigde, Marc DE BORGH
Gelet op het decreet van 3 maart 1976, inzonderheid op artikel 11, paragraaf 2;
Gelet op het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van de beschermde monumenten en de stads- en dorpsgezichten;
Gelet op het ministerieel besluit van 19 mei 1995 houdende de bescherming als stadsgezicht van de Goswin de Stassartstraat en omgeving te Mechelen;
Gelet op het Ministerieel Besluit van 21 november 1988 houdende de delegaties van bevoegdheden inzake monumenten en landschappen aan bepaalde ambtenaren

van de administratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu;

Gelet op de vraag om advies van Cel Ruimtelijke Ordening d.d. 23 augustus 1995;

Overwegende dat de voorgestelde nieuwbouw binnen het volume van de bestaande gebouwen blijft;

Overwegende dat het ingediende voorstel esthetisch aanvaardbaar is in de betrokken omgeving;

Overwegende dat de aanvraag een volledig bouwblok beslaat dat als op zichzelf staand kan beschouwd worden;

Verleent machtiging tot
het afbreken van de gebouwen Wollemarkt 17-19-20 te Mechelen en het oprichten van een dekenij en appartementen op dezelfde plaats volgens het ontwerp in bijlage";

dat de tweede bestreden beslissing de afbraak vergunt en de bouwvergunning verleent voor de oprichting van een dekenij met woongelegenheden onder meer omdat "bij besluit van 24 augustus 1995 namens de Vlaamse Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn machtiging werd verleend tot het afbreken van de gebouwen Wollemarkt 17-19-20 (lees : 21) te Mechelen en het oprichten van een dekenij en appartementen op dezelfde plaats volgens het ontwerp van de bijlage";

Overwegende dat de eerste bestreden beslissing, gelet op haar bewoordingen, bezwaarlijk kan worden beschouwd als een advies; dat het onmiskenbaar gaat om een machtiging of toelating met uitvoerbare kracht; dat de omstandigheid dat die beslissing artikel 11, § 2, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten als rechtsgrond vermeldt, niet voor gevolg heeft dat het erin gestelde moet worden aangemerkt als het advies bedoeld bij dat artikel; dat het beroep inzoverre het de eerste bestreden beslissing betreft, ontvankelijk is; dat de exceptie niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat de Vlaamse minister van Ruimtelijke Ordening voorts opwerpt dat de eerste verzoekende partij niet beschikt over het rechtens

vereiste belang bij de gevorderde vernietiging; dat hij betoogt dat de statutaire bepalingen het doel van de v.z.w. niet precies omschrijven, zodat het voorwerp van het verzoek tot vernietiging niet direct en specifiek past binnen het door de verzoekende vereniging betrachtede doel, dat artikel 3 van de statuten het doel van die vereniging beschrijft als volgt : "het bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving en het beschermen, vrijwaren en integreren van het roerend en onroerend erfgoed", dat in het verzoekschrift tot vernietiging wordt betoogd dat de eerste verzoekende partij zich in het bijzonder inzet voor het Mechels bouwkundig erfgoed, dat deze omschrijving niet voldoet aan de vereiste nauwkeurigheid, dat zinssneden als "het bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving", "vrijwaren en integreren van het roerend en onroerend erfgoed" een ruime begripsinhoud dekken, die al te ruim is om het bestaan van een belang aan te tonen in hoofde van de verzoekende partij, dat bovendien dergelijke stijlclausules voor allerlei interpretaties vatbaar zijn, dat het dan ook perfect denkbaar is dat eerste verzoekende partij een voorstander zou zijn van de oprichting van een nieuwe dekenij, voor zover deze nieuwe constructie verenigbaar is met de bestaande architectuur in de nabije omgeving, dat voorts de eerste verzoekende partij nergens in haar verzoekschrift aanduidt of zij onder haar leden natuurlijke personen telt die door de bestreden besluiten enig nadeel zouden kunnen ondervinden, of wiens kwaliteit van de leefomgeving zou bedreigd worden, dat het collectief belang waarop de eerste verzoekende partij zich beroept niet onderscheiden is van dat der individualiseerbare inwoners, dat alleszins het tegendeel niet wordt aangetoond, dat tenslotte de vereniging geen zodanige aanhang bij de leden van de groep heeft dat er redelijkerwijze kan worden vermoed dat de door de vereniging ingenomen standpunten met die van de belanghebbenden zelf samenvallen, dat immers, volgens de ledenlijst die de eerste

verzoekende partij voorlegt, er slechts 9 leden zijn, dat derhalve moet worden aangenomen dat de vereniging niet voldoende representatief is;

Overwegende dat verzoekers repliceren :

"De eerste verzoeker, VZW RIM heeft een eigen belang bij haar verzoek dat precies gelegen is in het eigen doel van de VZW :

art. 3/A

'... het bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving en het beschermen, vrijwaren en integreren van het roerend en onroerend erfgoed.'

art. 3/B

'... Zij kan hiertoe o.m. beschermingsaanvragen en bezwaarschriften indienen ...'

art. 3/C

'... De vereniging mag elke andere actie ondernemen in verband met haar doel.'

Het spreekt vanzelf dat een VZW zoals elke juridische persoon in rechte mag treden ter verwezenlijking van zijn doel, zoals door zijn integraal ledenbestand beslist op 9 maart 1996 (stuk I, 1-3-4);

Verzoeker zet zich in voor dit doel, sedert 1987, voor het Mechels bouwkundig erfgoed (stuk I, 2);

Daarenboven is verzoeker door de overheid erkend, gelet op haar vertegenwoordiging in de Stedelijke Commissie voor Monumentenzorg waar zij bij het beleid wordt betrokken; (stuk I, 5b,5c);

Tenslotte lag VZW RIM mee aan de basis van de bescherming als Stadsgezicht van het Groen Waterke en de wijk G. de Stassartstraat (stuk II-1, II-2) die later is erkend wegens de historische waarde ervan als stadsgezicht; (stuk II-3)";

Overwegende dat de eerste verzoekende partij een lokale vereniging zonder winstoogmerk te Mechelen is; dat zij zich tot maatschappelijk doel gesteld heeft "het beschermen, vrijwaren en integreren van het roerend en onroerend erfgoed"; dat deze doelstelling specifiek en voldoende duidelijk is; dat de concrete nastreving van die doelstelling in deze zaak zeker niet samenvalt met de loutere behartiging van het algemeen belang; dat het annulatieberoep ertoe strekt de afbraak te verhinderen van de gebouwen aan de Wollemarkt 17-19-21 te Mechelen; dat deze gebouwen deel uitmaken van een

beschermd stadsgezicht van Mechelen; dat zij een onderdeel van het Mechels onroerend erfgoed vormen; dat de ingestelde rechtsvordering kan worden ingepast in het maatschappelijk doel dat de eerste verzoekende partij zich heeft gesteld; dat die partij niet dient aan te tonen dat zij "onder haar leden natuurlijke personen telt die door de bestreden besluiten enig nadeel zouden kunnen ondervinden, of wiens kwaliteit van de leefomgeving zou bedreigd worden"; dat een gemeenschappelijk onroerend erfgoed pogen te beschermen, neerkomt op de behartiging van een collectief belang dat onderscheiden is van het individueel belang waarvan sommige leden van de vereniging bij de gevraagde vernietiging zouden kunnen doen blijken; dat niet wordt betwist dat de eerste verzoekende partij de ledenlijst heeft neergelegd ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg; dat het aantal leden leden zonder belang is; dat het beroep van de eerste verzoekende partij ontvankelijk is; dat de exceptie niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat in het eerste middel de schending van het redelijkheidsbeginsel wordt aangevoerd; dat de verzoekende partijen doen gelden wat volgt :

"Zowel de Minister in zijn machtiging van 24 augustus 1995 als de Gemachtigde Ambtenaar in zijn vergunning van 6 februari 1996 stappen zonder meer over het feit heen, van de bescherming als Stadsgezicht van Wollestraat en de G. de Stassaertstraat wegens de historische waarde van de betrokken panden, en van o.m. de te slopen panden die er deel van uitmaken;

In de motivering van de bescherming van de Wollemarkt, zoals gehecht aan het beschermingsbesluit leest men dat :

'... de Wollemarkt eindigt aan het Groen Waterke ... en vormt thans een geheel met de G. de Stassartstraat'

'... het Groen Waterke, het laatste restant van de oude stedelijke waterhuishouding roept een bijna melancholische sfeer op, waarin ieder element zijn proportionele plaats kent'.

Aan de straatkant wordt de brede geul van beide zijden begrensd door mooie vroeg 20ste-eeuwse ensembles in 'Belle Epoque stijl'; (rechts ervan wonen eerste en tweede verzoeker)

Door te poneren in de machtiging dat de bescherming mag worden tenietgedaan voor de drie betrokken woningen, wijzigt de overheid na nauwelijks 3 maanden haar visie op erkenning van het bestaande geheel dat precies als geheel beschermingswaard werd geacht;

Immers na sloping wordt een moderne architectuur ingeplant en vergund die in geen enkel opzicht nog het geheel respecteert dat was beschermd;

Integendeel in het machtigingsbesluit wordt precies vastgelegd dat men het bouwblok 'als op zichzelf staand beschouwt en vergunt, binnen het volume van de bestaande gebouwen'; (stuk III, 18, p. 2)

Dit is precies wat niet mag gebeuren gelet op de bescherming van het geheel van Wollestraat en de G. de Stassartstraat;

Dat ook de Gemachtigde Ambtenaar de bouwvergunning inwilligt 'omdat de nieuwbouw binnen het volume blijft van de bestaande gebouwen', en 'de aanvraag een volledig bouwblok beslaat dat als op zichzelf staand kan worden beschouwd (stuk III, -26, p. 6);

De redelijkheid is de grens aan de beoordelingsvrijheid van de overheden, om in het algemeen belang te oordelen over de gestelde vraag;

Gelet op het amper 3 maanden oudere erkenningsbesluit zijn de machtiging en de vergunning onwettig, want zij betekenen de eenvoudige ontkenning van het beschermingsbesluit;

Noch de Minister noch de Gemachtigde Ambtenaar melden waarom respectievelijk 3 maanden en 8 maanden na de bescherming van het geheel, zonder nieuwe elementen kan worden besloten tot sloping van een deel van dat geheel tot realisatie van een totaal afwijkende en moderne architectuur;

Nergens is in de redelijkheid aangeduid waarin de verschillende behandeling en benadering precies is gegrond en welke nieuwe elementen de overheid toelaten reeds na 3 maanden anders te beslissen dan tevoren en de bestaande eenheid te doorbreken";

Overwegende dat de Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening antwoordt :

"Bij lezing van het voornoemde M.B. wordt vooral de Goswin de Stassartstraat nr. 6 en 8 naar voor geschoven als (architectuur-) historisch waardevol. De omliggende omgeving wordt daarbij lichtelijk 'stiefmoederlijk' behandeld. Er is weliswaar sprake van de historische waarde van het stadsgezicht, waaronder

ook de percelen 739F, 739G en 739H ressorteren, maar het is opvallend hoe in het ministerieel besluit vooral het belang van de Goswin de Stassartstraat nrs. 6 en 8 beklemtoond (en bewierookt) worden. Verwerende partij leidt daaruit af dat ook toen reeds de overheid slechts een ondergeschikt belang hechtte aan de omgeving van de Stassartstraat - waaronder de panden aan de Wollemarkt nrs. 17-19-21 -, waarvan de historische waarde alleszins gerelativeerd en genuanceerd dient te worden.

De beslissingen van verwerende partij getuigen dan ook allesbehalve van onredelijkheid. Er is geen tegenstrijdigheid tussen het in het verleden gevoerde beleid en de bestreden besluiten. Artikel 11, § 2 van het decreet van 3 maart 1976 betreffende de bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten voorziet overigens de mogelijkheid voor de overheid om ten allen tijde werken toe te laten in beschermde stadsgezichten.

Verwerende partij verwijst in dit verband ook naar de definitie van het begrip 'stadsgezicht' zoals weergegeven in artikel 2.3 van het decreet van 3 maart 1976 :

'een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die vanwege haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is'

Uit deze definitie blijkt duidelijk dat een stadsgezicht steeds een verzameling is van roerende en/of onroerende goederen. Er kan dan ook geen bezwaar tegen zijn indien enkele van deze elementen van de groepering, bij ministerieel besluit omschreven als 'stadsgezicht', zouden vervangen worden door nieuwe elementen, op voorwaarde dat deze nieuwe elementen - zoals in casu - verenigbaar zijn met het geheel. De bescherming als stadsgezicht is immers niet individueel, doch wel collectief geïnspireerd. Men kan dan ook gewagen dat de bescherming als stads- en dorpsgezicht uitgaat van een holistische benadering, waarbij het geheel van de samenstellende delen belangrijker is dan elk der delen afzonderlijk.

(...)

Eerste verwerende partij heeft zorgvuldig alle betrokken belangen afgewogen. De verbouwing van de dekenij is prioritair, gelet op de bouwvallige toestand van het complex (...);

Overwegende dat de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn antwoordt dat volgens het bestuur Monumenten en Landschappen de gebouwen historisch, noch

esthetisch waardevol zijn, dat de bescherming van een stadsgezicht niet kan beletten dat gebouwen die niet waardevol zijn, worden vervangen door nieuwbouw, dat de bescherming wel "garanties" inhoudt voor de inpasbaarheid van de nieuwe gebouwen in het beschermd stadsgezicht, dat in een beschermd stads- of dorpsgezicht de waarde gehecht aan de monumenten en stedenbouwkundige aanleg primeert, dat het stadsgezicht in casu werd beschermd omwille van de hoge densiteit aan beschermde monumenten en omwille van het feit dat de planmatige indeling der straten getuigenis aflegt van een belangrijk deel van de geschiedenis van Mechelen, dat het specifieke uitzicht en de leef sfeer van de buurt dus hoofdzakelijk wordt bepaald door deze twee elementen, dat diende te worden onderzocht of de afbraak van de gebouwen afbreuk zou doen aan de beschermde waarden van het stadsgezicht en of de nieuwbouw als esthetisch aanvaardbaar beschouwd kon worden in het stadsgezicht, dat werd vastgesteld dat de monumentale of historische waarde van de af te breken gebouwen te verwaarlozen is, dat ze werden opgericht in 1912 en geen bijzondere stijlkenmerken vertonen en werden opgenomen in het stadsgezicht omdat een stadsgezicht een geheel is van monumenten en omgevende bestanddelen, dat het behoud van de gebouwen Wollemarkt 17-19-21 dus geenszins noodzakelijk was voor het behoud van het beschermd stadsgezicht;

Overwegende dat de verzoekende partijen repliceren :

"(...)

Noch de Minister noch de Gemachtigde Ambtenaar melden waarom respectievelijk 3 maanden en 8 maanden na de bescherming van het geheel, zonder nieuwe elementen kan worden besloten tot sloping van een deel van dat geheel tot realisatie van een totaal afwijkende en moderne architectuur;

Nergens is in de redelijkheid aangeduid waarin de verschillende behandeling en benadering precies is gegrond en welke nieuwe elementen de overheid

toelaten reeds na 3 maanden anders te beslissen dan tevoren en de bestaande eenheid te doorbreken;

Indien men de stelling van het Bestuur zou volgen dan betekent dit dat men stuk voor stuk de verschillende elementen van een beschermd stadsgezicht zou mogen slopen en vervangen, om reden dat men van oordeel is dat zij op zichzelf genomen niet zo belangrijk zijn, gezien de bescherming van de verschillende onderdelen niet zo belangrijk zou zijn als het geheel op zich;

In dergelijke omstandigheden wordt de bescherming als stadsgezicht geheel uitgehold;

Daarenboven wenst de tweede tegenpartij te stellen dat in het stadsgezicht enkel de 17 en 18de eeuwse gebouwen het beschermen waard zijn, en niet de geviseerde gebouwen van het begin van deze eeuw (hetzij bijna 100 j. oud);

Deze stelling is niet terug te vinden in het uitgebrachte advies, noch in de daaropvolgende beslissing, en vormt dus een laattijdige en onjuiste poging tot verantwoording waarmee in deze betwisting geen rekening kan worden gehouden";

Overwegende dat de Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn in de laatste memorie erop wijst dat "de beschermende overheid de sleutel in handen houdt met betrekking tot toekomstige restauraties, herstellingen of nieuwbouw (,dat) indien deze mogelijkheid door een ongegronde jurisprudentie zou ongedaan gemaakt worden, dit impliceren (zou) dat de rangschikkingsbesluiten als stadsgezicht veel minder zinvol worden en in bepaalde omstandigheden zelfs tegenaangewezen zouden worden (en dat) de bescherming er dan in (zou) resulteren dat verbeteringen binnen het stadsgezicht, zo goed als onmogelijk zouden worden";

Overwegende dat bij besluit van de Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming van 19 mei 1995 houdende bescherming als monument, stads- en dorpsgezicht, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, werden beschermd :

"Wegens de historische en een historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde :
- als monument :

Mechelen : Goswin de Stassartstraat 6 : bekend ten kadaster :

Mechelen, 1e afdeling, Sectie B, perceelnummer 174C.

Wegens de historische en een historische, meer bepaald architectuurhistorische waarde :

- als monument :

Mechelen : Goswin de Stassartstraat 8 : bekend ten kadaster :

Mechelen, 1e afdeling, Sectie B, perceelnummer 174E.

Wegens de historische waarde :

- als stadsgezicht :

Het geheel gevormd door de Wollemarkt, het gedeelte van de Goswin de Stassartstraat tussen de Wollemarkt en de Van Hoeystraat, de Schoutetstraat, de Sint-Jansstraat en het Sint-Janskerkhof te Mechelen, bekend ten kadaster : 'Mechelen, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 687B, 687C, (...) 739F, 739G, 739H (...)';

dat artikel 2 van bedoeld ministerieel besluit luidt als volgt :

"Art. 2.

De historische waarde wordt als volgt omschreven :
Goswin de Stassartstraat nr. 6 : als onderdeel van een groter geheel waartoe oorspronkelijk eveneens het nummer 8 behoorde en dat teruggaat tot de 17de eeuw. De binnenkoer vormde een onderdeel van een vroegere wolverterij.

Goswin de Stassartstraat nr. 8 : als woning horende bij een oude wolverterij die teruggaat tot de 17de eeuw. De oorspronkelijke indeling bleef behouden.

Stadsgezicht : Het geheel van de Goswin de Stassartstraat en de aanpalende straten heeft ontegensprekelijk een hoge historische waarde. Dit weerspiegelt zich reeds in de hoge densiteit aan beschermde monumenten binnen deze zone. Het huidig voorkomen van de wijk legt bovendien sterk getuigenis af van een belangrijk deel van de geschiedenis van Mechelen : uitvalsweg naar Antwerpen, aanleg van een grachtensysteem, woonkwartier van de leden van de Grote Raad, ontwikkeling van het bisdom. Al deze elementen zijn nog duidelijk zichtbaar in dit stedelijk weefsel aanwezig.

De Architectuurhistorische waarde wordt als volgt omschreven :

Goswin de Stassartstraat nr. 6 : waardevolle neogotische inbreng waarbij de gotische arcade rond de binnenkoer als aanknopingspunt gebruikt werd om een geheel te ontwerpen in een homogene stijl. Het interieur sluit hierbij aan door een mengeling van

oorspronkelijke elementen rond de binnenkoer met elementen in neogotische stijl en neo-Lodewijk XV- en XVI-stijl.

Goswin de Stassartstraat nr. 8 : wegens het voorkomen van een aantal belangrijke interieurelementen zoals een 17de eeuws stucplafond toegeschreven aan een Italiaans vakman en salons in Lodewijk XV-stijl.

Met het oog op de bescherming zijn van toepassing :

A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten";

dat de kadastrumnummers 739f, 739g en 739h de huizen Wollemarkt nrs. 17-19-21 betreffen; dat in een tekst die het beschermingsbesluit voorafgaat kan worden gelezen :

"De Wollemarkt

De Wollemarkt begint aan de noorderkruisbeuk van de Sint-Romboutskathedraal en eindigt aan het 'Groen Waterke'. Deze 'Markt' heeft haar pleinkarakter grotendeels verloren en vormt thans één geheel met de Goswin de Stassartstraat.

De naam refereert naar de lakenhandel die in de 13de en 14de eeuw in deze wijk opgeld maakte.

De straat wordt beheerst door het 'Aartsbisshoppelijk Paleis' (beschermd bij besluit van 02/05/85). Dit 18de eeuwse gebouw met neoklassieke aankleding ligt frontaal tegenover het koor van de Sint-Romboutskathedraal. De gevelrijen tussen deze twee bakens in het Mechelse stadsbeeld vertonen een vrij homogeen karakter. Het zijn overwegend 19de eeuwse lijstgevels met sporen van oudere kernen. Sommige werden ontleisterd, andere historiserend of behoudend gerestaureerd.

(...)"

Overwegende dat luidens artikel 9 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten de beschermingsbesluiten "verordenende", lees bindende, kracht hebben; dat zulks op zijn minst betekent dat de overheid die het beschermingsbesluit heeft genomen de verleende bescherming niet voor onbestaande mag houden;

Overwegende dat de eerste bestreden beslissing zich ertoe beperkt te stellen dat de nieuwbouw die in de plaats moet komen van de huizen Wollemarkt nrs. 17, 19 en 21, binnen het volume van de bestaande gebouwen blijft en esthetisch aanvaardbaar is en een volledig bouwblok beslaat dat op zichzelf staat; dat de beslissing met geen woord aangeeft dat het terzake gaat om de afbraak van drie huizen die bij naam worden vermeld in het drie maanden eerder vastgesteld beschermingsbesluit; dat in het administratief dossier van de Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn geen enkel stuk te vinden is waaruit blijkt dat de afbraak zelf, en dus de verdwijning van die huizen uit het geheel van het beschermde stadsgezicht op enigerlei wijze beoordeeld werd of zelfs maar even aan bod is gekomen; dat, gelet op die gegevens, moet worden aangenomen dat de gemachtigde ambtenaar van de Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn bij het verlenen van de bestreden machtiging tot afbraak van de huizen 17, 19 en 21 aan de Wollemarkt geen aandacht heeft gehad en dus geen rekening heeft gehouden met de op 19 mei 1995 besliste bescherming van het stadsgezicht waar die huizen deel van uitmaken; dat tenslotte de stelling van voornoemde Minister dat de betrokken huizen gewoon "oude" huizen zijn die dagtekenen uit 1912 en die geen enkele waarde hebben, niet strookt met de beschrijving van de Wollemarkt die aan het beschermingsbesluit voorafgaat en waaruit blijkt dat de stedenbouwkundige aanleg van de Wollemarkt wegens zijn historische waarde in aanmerking werd genomen ter verantwoording van de bescherming van dat stadsgedeelte als stadsgezicht, noch met de eigen opvatting van de Minister "dat in een beschermd stads- en dorpsgezicht de waarde gehecht aan de monumenten en stedenbouwkundige aanleg primeert", uiteengezet in de memorie van antwoord; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat niet wordt betwist dat het eerste bestreden besluit het determinerend motief is van

het tweede bestreden besluit; dat het middel eveneens de vernietiging van het tweede bestreden besluit wettigt,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden :

1. de op 24 augustus 1995 door de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn verleende machtiging tot het afbreken van de gebouwen Wollemarkt 17-19-21 te Mechelen en het oprichten van een dekenij en appartementen op dezelfde plaats en
2. het besluit van de gemachtigde ambtenaar van 6 februari 1996 waarbij aan de Metropolitane Kerkfabriek van de Heilige Rumoldus de bouwvergunning wordt verleend voor het oprichten van een dekenij met appartementen na afbraak van bestaande gebouwen aan de Wollemarkt 17-19-21 te Mechelen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op twaalfduizend frank, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op achtentwintig januari
1900 achtennegentig, door de Xe kamer, die was samenge-
steld uit :

Mevr.	M. VRINTS,	kamervoorzitter,
de HH.	J. BOVIN,	staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
Mevr.	A. EYLENBOSCH,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. EYLENBOSCH.

M. VRINTS.